

Stichting DUPAN
Bronland 12-D
Campus Universiteit Wageningen

Postbus 249
6700 AE Wageningen
info@dupan.nl

Verschijnt 4 x per jaar
Jaargang 12

Op 1 juni 2010 sloegen de verenigingen van de palingkwekers, -handelaren en -visserij de handen ineen om de paling in Nederland te helpen. Zij richtten de Stichting DUPAN op. In datzelfde jaar ontstond het Duurzaam Paling Fonds, in 2017 opgevolgd door het Europese Eel Stewardship Fund. DUPAN hanteerde van meet af aan het motto: samenwerken aan een duurzame palingsector. Daarover berichten we graag in het DUPAN-Journaal.

www.dupan.nl

Uitzetten miljoenen jonge palingen helpt de natuur

Zuid-Holland, Zeeland en Friesland kregen er afgelopen maand miljoenen jonge palingen bij; in totaal 2.235.000. Het uitzetten van jonge palingen is sinds 2010 een maatregel binnen het Europese en Nederlandse aalbeheer, om de palingstand te vergroten. De lichte stijging van het aantal jonge palingen in Europa is een teken dat de maatregel effect heeft.

In tegenstelling tot wat door sommige milieubewegingen wordt beweerd, stijgt de hoeveelheid glasaal die jaarlijks terugkeert aan de Europese kusten sinds 2011. Het is een lichte, maar wetenschappelijk aangetoonde stijging (bron ICES). Hoe dan ook, het aalbeheer in de EU heeft ervoor

gezorgd dat de achteruitgang van de hoeveelheid glasaal is gestopt en weer opklimt. Door glasaal uit te zetten, wordt de palingstand vergroot, krijgen meer palingen de kans om op te groeien en geslachtsrijp te worden, om uiteindelijk voor meer jongen te zorgen. Het is nog een lange weg terug tot de palingstand voldoende hersteld is. Door goed beheer van natuur en visserij, én door het herstellen van de natuurlijke routes voor intrek van jonge paling, is er goede hoop dat de huidige stijging zich voortzet.

De jonge palingen, ook wel glasaal genoemd vanwege hun volledig doorzichtige lijfje, zijn afkomstig uit de riviermondingen in Frankrijk, maar geboren voor de Mexicaanse kust, in de Sargassozee. Ze zijn door de golfstroom meegevoerd

Paul Boersma zet glasaal uit in de Grevelingen

naar de Europese kusten, van waar ze proberen ze via de rivieren het zoete water in te trekken. De kustbeschermingen belemmeren dat echter. Ieder jaar stellen wetenschappers daarom een beperkt quotum vast, voor de hoeveelheid glasaal die mag worden opgevangen en uitgezet, om bij te dragen aan de groei van de palingstand.

Er is in totaal rond de 790 kilo glasaal uitgezet. Dat zijn ongeveer 2,35 miljoen stuks jonge palingen. Dit voorjaar worden er nog op verschillende plaatsen in Nederland jonge palingen uitgezet in door de overheid geselecteerde gebieden, die voor herbevolking zijn geschikt. Wanneer de glasalen tot volwassen palingen (schieralen) zijn uitgegroeid, kunnen ze vanuit die gebieden vrijuit naar de Atlantische Oceaan zwemmen om in de Sargassozee weer voor nageslacht te zorgen.

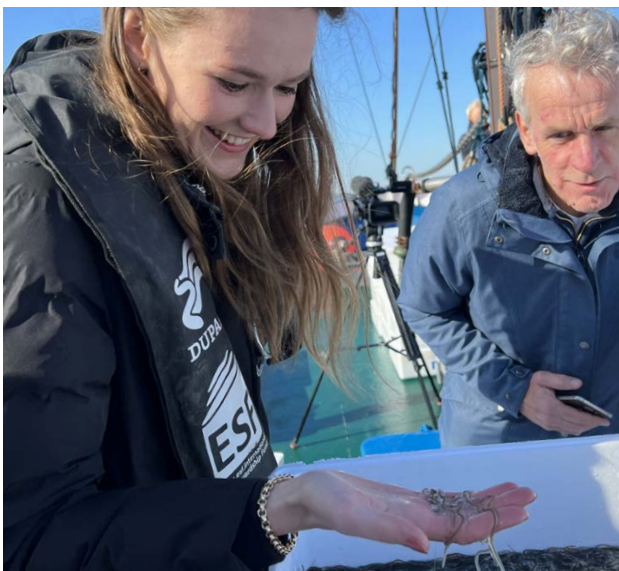
Het nut en noodzaak van herbevolking met jonge paling

In de laatste ICES-rapportage werd gesteld dat er onzekerheden bestaan over de effecten van de uitzet van jonge paling. Deze twijfel werd in de nieuwsberichten van

verschillende Nederlandse natuurorganisaties direct omgezet in “het helpt niet” en zelfs “het is contra-productief”. Zij riepen direct op om te stoppen met uitzetten. Wat ICES in feite zegt, is dat er meer onderzoek moet komen naar de effecten. Er is namelijk geen wetenschappelijk bewijs dat het werkt. Maar er is ook geen bewijs dat het niet werkt!

Veel bewijs, maar nog niet voldoende

Het is namelijk niet zo dat er géén onderzoek is gedaan naar het effect van uitzet. Er is zelfs uitgebreid onderzoek gedaan. Een grote groep internationale wetenschappers deed gedurende vijf jaar onderzoek en publiceerde de bevindingen in 2016. [Daaruit bleek dat uitzetten wel degelijk bijdraagt aan de populatie](#). In 2012 vond in Nederland wetenschappelijk onderzoek plaats naar de overleving van uitgezette glas- en pootaal. [Ook uit dit onderzoek bleek dat uitgezette aal zich op geheel natuurlijke wijze gedraagt](#). Voldoende wetenschappelijk bewijs is dit echter nog niet. Daarom is er meer onderzoek nodig. Stichting DUPAN werkt mee aan de voorbereidingen van wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van uitzet.

Geen woorden maar daden

Totdat aanvullend onderzoek en de resultaten er zijn, zijn we echter geruime tijd verder. Moeten we intussen dan maar stoppen met te doen wat we – met de best beschikbare kennis en inzichten – denken wat goed is voor de palingstand? Nee, natuurlijk niet!

Onder het motto “geen woorden, maar daden” werkt DUPAN verder aan de uitvoering van het Nederlandse Aalbeheerplan en het European Eel Management Plan, de officiële beleidskaders waarin de uitzet van jonge paling een speerpunt is.

Waarom de uitzet van jonge paling belangrijk is

- Glasaal kan zelfstandig onvoldoende vanuit de kust het binnenwater bereiken.
- Glasaal die je niet naar binnen helpt, sterft anders grotendeels voor de kust.
- Alleen het overschot aan glasaal wordt gebruikt voor herbevolking.
- Dat uitzetten helpt is niet bewezen. Dat het niet helpt echter ook niet!
- Er zijn wel degelijk wetenschappelijke indicaties dat uitzetten bijdraagt.
- In 2011 is de daling van jonge glasaal gestopt en sinds 2014 is er een stijgende lijn.
- Niets doen helpt in elk geval niets.

Pepijn, van de nieuwe generatie vissers, staat in de startblokken.

Glasaal voor uitzet is overschot

ICES stelde in haar laatste advies dat het elders uitzetten van jonge paling geen gevolgen mag hebben voor de populatie in het gebied van oorsprong. Om die redenen buigen wetenschappers in Frankrijk zich jaarlijks over de vraag, hoeveel glasaal er voor uitzet mag worden bestemd. Op die manier wordt erop toegezien dat de aalstand in Frankrijk goed blijft beheerd. Alleen het surplus aan glasaal mag worden opgevangen om elders in Europa te worden uitgezet. Dit surplus heeft weinig tot geen overlevingskansen in het gebied waar dit wordt gerekruteerd.

Franse glasaalvisser aan het werk

Op Schiphol in beslaggenomen palinkjes weer vrijgelaten

De in april op Schiphol in beslag genomen palinkjes – zogenaamde glasalen – zijn een week later weer vrijgelaten in de natuur. De douane nam op de luchthaven 100 kilo glasaal, die drie Maleisiërs naar Azië probeerden te smokkelen, in beslag. Experts van Stichting DUPAN ontfermden zich in samenwerking met de NVWA over de 300.000 jonge palingen. In samenwerking met Visserijbedrijf Foppen uit Harderwijk zijn ze weer vrijgelaten in de Randmeren, in de omgeving van Harderwijk.

Alex Koelewijn van DUPAN licht toe: “De glasaal werd tijdelijk geconditioneerd bewaard in het Dolfinarium. Het was zaak de glasaal zo snel mogelijk weer vrij te laten. Nadat was vastgesteld dat het inderdaad om Europese glasaal ging, hebben we onze specialisten, samen met visserijbedrijf Foppen, direct aan het werk gezet om zoveel mogelijk palinkjes een overlevingskans te bieden.”

De smokkel van glasaal, jonge paling, is 's werelds grootste wildlife crime. Jaarlijks halen koeriers uit Azië ze weg uit Europa. Om de palingstand in Europa te beschermen staat paling echter op de Cites-

lijst Appendix II en is export buiten de EU streng verboden. Stichting DUPAN zet zich in internationaal verband, samen met de Sustainable Eel Group, sinds 2016 in om deze smokkel te voorkomen.

Koelewijn: “Helemaal uitbannen lukt niet, zo denken wij. Op de Chinese markt wordt voor deze glasaal vijf- tot tienmaal zoveel geboden als in Europa. Daar worden ze opgekweekt tot palingen voor consumptie. En dat is kwalijk, want het Europese quotum bestaat niet voor niets. De hoeveelheid paling die wij in Europa mogen consumeren is streng gereguleerd, om de paling te beschermen. Daarom moet er alles worden gedaan om smokkel naar Azië tegen te houden. Goed dat alerte douanebeambten op Schiphol de smokkelaars betraptten.”

Sinds 2019 is de douane in de EU extra oplettend en worden regelmatig smokkelbendes opgerold. Daarnaast werkt een groot deel van de Europese sector inmiddels met een gecertificeerde standaard voor een ‘chain of custody’, waarmee legaal gekochte glasaal overal traceerbaar is. Dat heeft ertoe geleid dat de smokkel in de afgelopen jaren sterk is teruggedrongen.

Glasaal wordt overgezet door Jan Foppen

Uitzet van de glasaal in het Veluwemeer door Jantje Foppen

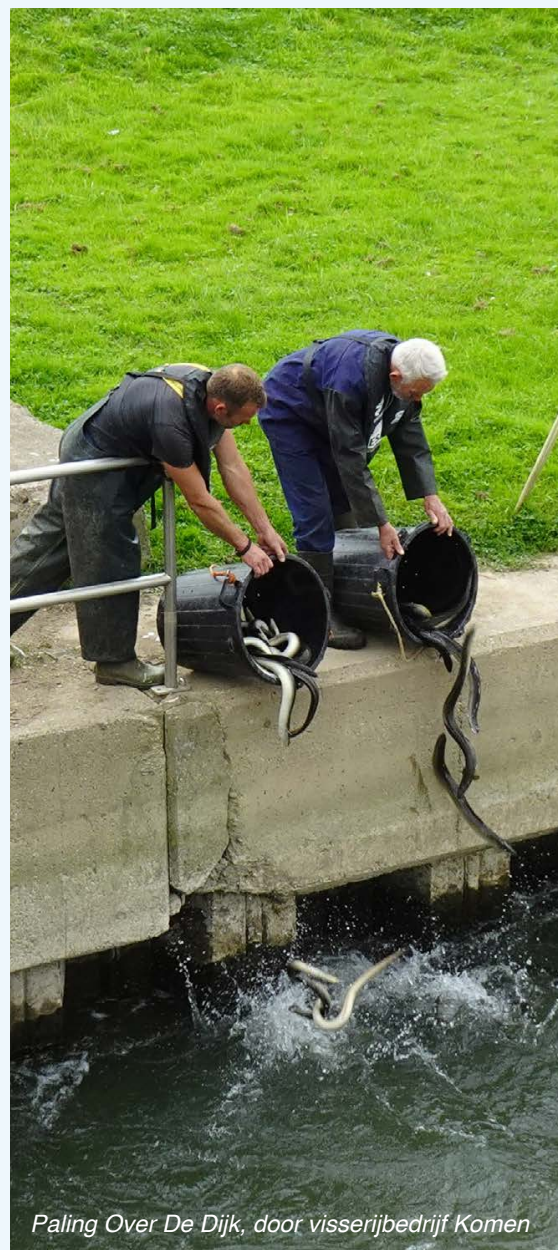
Inzet op herstel migratieroutes

Het Europese Eel Management Plan dat in 2009 in werking trad, is vorig jaar geëvalueerd. Daaruit bleek dat dit plan “fit for purpose” is. De Europese commissie wees er in haar bevindingen op, dat er met de implementatie van het plan door de verschillende lidstaten meer haast moet worden gemaakt. Daarbij wees zij nadrukkelijk op het feit dat de visserijdruk in voldoende mate is verminderd, maar dat er veel meer gedaan moet worden om de migratieroutes van paling te herstellen.

In februari nam de Tweede kamer de motie van Grinwis en De Groot aan. Zij riepen op om in Europees verband de knelpunten in kaart te brengen en te komen met een plan voor een oplossing. Ook riepen zij de regering op om dit in Nederland op orde te brengen. De motie werd terecht vrijwel unaniem aangenomen; op ‘eenvrouwsfractie’ Den Haan en Ja21 na, die zeiden “Nee”.

Paling Over De Dijk als tijdelijke oplossing

Er komt dus onderzoek naar de knelpunten in Nederland. DUPAN maakt zich er sterk voor – met alle kennis en inzichten uit de praktijk – dat er wordt ingezet op de belangrijkste knelpunten. Dat deze niet een-twee-drie zullen zijn opgelost, mag duidelijk zijn. Daar geldt ook hier weer: “geen woorden, maar daden”. Daarom blijft de sector investeren in het project “Paling Over De Dijk”. Met dit project wordt de paling met de migratie geholpen, zolang de migratieroutes geblokkeerd zijn. Ook afgelopen jaar werden er bij belangrijke knelpunten in Nederland vele duizenden grote, geslachtsrijpe schieralen over de dijken en andere knelpunten naar zee geholpen, zodat ze straks in de Sargassozee voor jonge palinkjes kunnen zorgen. Elke schieraal die in de Sargassozee paait, heeft de potentie van een miljoen nakomelingen. DUPAN hoopt – met alle aandacht voor migratie van nu – dat Paling Over De Dijk in de komende jaren op veel support mag rekenen.

Paling Over De Dijk, door visserijbedrijf Komen

Nieuwe fase voor het EELRIC

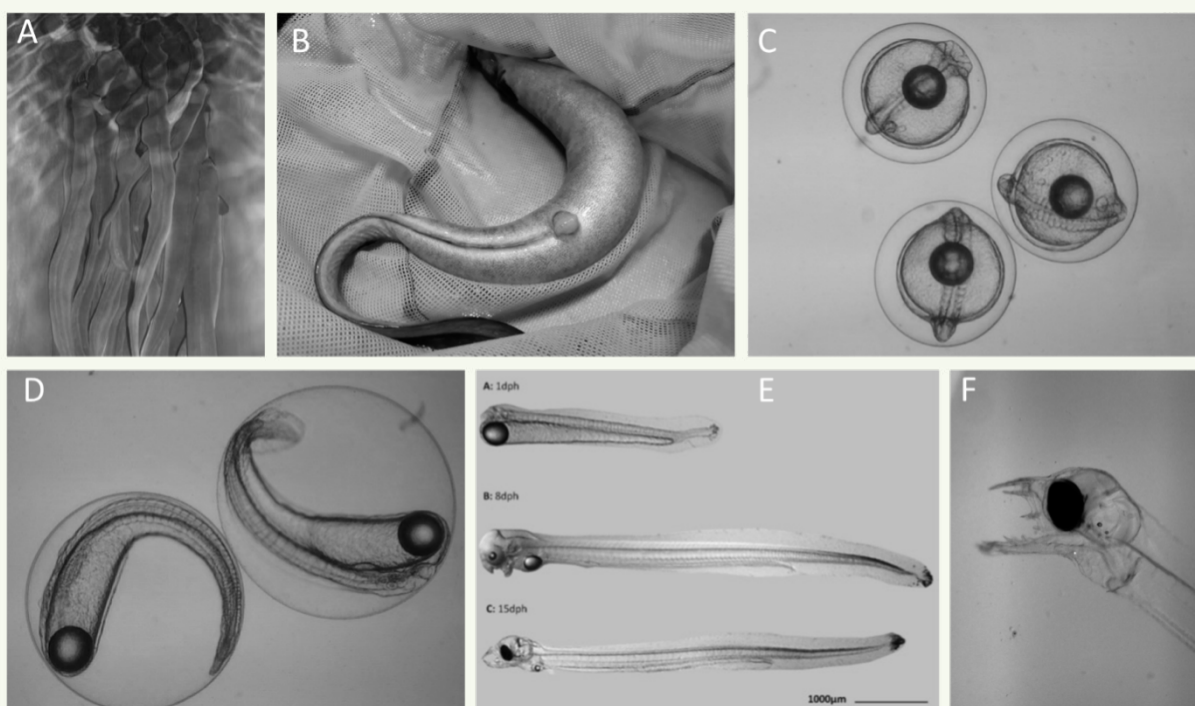
Focus op vitale palinglarven

In de komende fase van het onderzoek naar reproductie van paling, richt het EELRIC in Wageningen zich op de ontwikkeling van reproductietechnologieën voor de productie van vitale Europese palinglarven (LARVitAAL).

Bij het EELRIC zijn we nu in staat om met een serie houderijtechnieken van wilde glasaal goede vrouwelijke ouderdieren te maken in slechts 1.5 jaar. Dat is een generatieduurverkorting tenminste vijf maal. Dat doen we door de jonge elvers te feminiseren, ze de juiste voeding te geven voor een optimale eikwaliteit en door de migratie na te bootsen. Zowel deze ouderdieren als wilde ouderdieren kunnen we nu sneller tot afrijping brengen en we hebben methoden ontwikkeld om tot betere resultaten te komen. Inmiddels betaalt zich dat uit en kunnen we drie keer per week larvenbatches produceren, tot wel 100.000 larven per batch die tot 25 dagen in leven blijven. Ook de overleving van de larven hebben we weten te verbeteren. Het traject van glasaal tot larve hebben we dus rond. De

larvenkwaliteit voldoet echter nog niet om de stap naar glasaalproductie te kunnen zetten en dat is de uitdaging voor een nieuwe onderzoeksfase.

Vanaf 1 januari is het EELRIC een nieuw vijfjarig project gestart: LARVitAAL. Het betreft een publiek-private samenwerking Landbouw, Water, Voedsel. Dit project heeft het specifieke doel om nieuwe technologieën te ontwikkelen, om de eikwaliteit en de vitaliteit van de larven te verbeteren. Het komt erop neer dat we op dag 15 na uitkomen van de eieren, nog tenminste enkele duizenden vitale larven in leven hebben, waarmee we voedingsproeven kunnen doen. Op dit moment hebben we dan vaak al te weinig larven over, waarvan bovendien een deel afwijkingen vertoont. Als ze dan niet eten en niet verder groeien weten we niet of dat door het specifieke dieet komt, of dat ze überhaupt niet willen of kunnen eten. De focus in deze nieuwe fase verschuift daarmee van de ouderdieren naar de larven. Voor meer informatie: www.eelric.eu

Het deel van de cyclus van glasaal tot larve dat we voor elkaar hebben: (A) zwemmende palingen tijdens het nabootsen van de migratie, (B) een rijpe paling die eieren afgeeft, (C) vroege palingembryo's, (D) embryo's vlak voor het uitkomen, (E) larven op 1, 8 en 15 dagen na uitkomen, en (F) klaar om te eten!